

Minnet av Mohammed Bhar

Mohammed Bhar var en **24-årig palestinsk man från Shuja'iyya**, ett tätbefolkat distrikt i **Gaza stad**. Han föddes med **Downs syndrom** och levde med **autism**, tillstånd som formade både hans beroende av sin familj och hans lugna, till största delen icke-verbala beteende. Vänner och grannar mindes honom som en tyst närvaro som gillade att sitta vid fönstret och titta på gatlivet nedanför, lätt skrämmd av höga ljud och beroende av sina föräldrars lugnande röster.

I en region där ljud, rädsla och explosioner är konstanta var Mohammeds tystnad hans tillflykt – och hans föräldrars ansvar. De levde sina liv för att skydda honom från världens grymhet. Han var inte politisk; han var inte en kämpe. Han var helt enkelt en människa som behövde omsorg och vänlighet – och som tragiskt nog inte fann någotdera i ögonblicket för sin död.

Omständigheterna kring hans död

Den **3 juli 2024** gick israeliska soldater in i Shuja'iyya. De kom bepansrade, med gevär och en **militärhund från Oketz-enheten**. När de bröt sig in i familjens Bhar lägenhet frös Mohammed av rädsla. Han kunde inte förstå de ropade kommandona; han kunde knappt bearbeta kaoset runt omkring honom. Inom sekunder **släppte soldaterna loss hunden**. Vittnen och hans föräldrar minns hur djuret **slet i hans arm och bröst**, det lilla rummet ekade av hans skrik. Hans mor försökte nå honom men **drog tillbaka av soldaterna**, hans far **pressades mot väggen**. De blev sedan **handfängslade och fördes bort**, tvingade att lämna sitt hem medan deras son låg blödande på golvet.

I dagar hölls föräldrarna fängslade. När de slutligen släpptes skyndade de tillbaka genom de förstörda gatorna och fann vad som återstod av deras son: hans **kropp i förruttnelse**, blod samlat i sprickorna i betongen, stanken av död där han en gång betraktat världen genom ett fönster. De tvättade och begravde honom, oförmögna att ens tillkalla officiell hjälp mitt i striderna.

Ett människoliv – sårbart, funktionsnedsatt, beroende – släcktes och övergavs utan registrering eller ånger.

3. Den oroande historien om hundar i IDF

Mordet på Mohammed var inte en isolerad händelse. Det är en del av ett **oroande mönster**: det israeliska militärens dokumenterade användning av **hundar för att skrämma, skada och förödmjuka palestinier**.

- **B'Tselems rapport från 2015, "När hundarna biter"**, katalogiserade fall där hundar från Oketz-enheten attackerade obeväpnade civila, inklusive barn, under arrestope-

rationer. Organisationen drog slutsatsen att praktiken utgjorde *grym, omänsklig och förnedrande behandling*.

- **Breaking the Silence**, en grupp före detta israeliska soldater, har publicerat vittnesmål som beskriver hundar som används för att **terrorisera fångar**: soldater beordrades att "låta dem skälla i deras ansikten" eller tillåta djuren att bita eller dra i bundna palestinier.
- **HaMoked** och **Physicians for Human Rights-Israel** har samlat in uttalanden från fångar som beskrev **hundar som togs in i förhörssrum** som verktyg för förödmjukelse.
- **FN:s kommitté mot tortyr (CAT)** och **Human Rights Watch** har uttryckt oro över användningen av hundar i dessa sammanhang och varnat för att sådana metoder bryter mot Israels förpliktelser enligt internationell rätt.

Vissa vittnesmål beskriver scener av **förödmjukelse** så allvarliga att de suddar ut gränsen mellan fysisk och psykologisk tortyr: hundar tvingades äta eller urinera nära bundna fångar eller simulera sexuell dominans. Även om inte alla påståenden kan verifieras oberoende är **mönstret av förödmjukelse och dehumanisering** konsekvent genom år av rapportering.

I detta ljus var attacken som dödade Mohammed Bhar inte en anomali, utan **den dystra kulminationen av en institutionell praxis** – en som använder människors rädsla för djur som ett vapen för att upprätthålla kontroll och terror.

4. Systemet med straffrihet under israelisk/militär lag

Inom det israeliska rättssystemet har **palestinier nästintill ingen möjlighet till rättvisa**. Alla påstådda brott begångna av soldater i de ockuperade områdena faller under jurisdiktionen av **IDF:s militäradvokatgeneral (MAG)**, inte civila domstolar.

MAG beslutar ensam om en utredning ska inledas och nekar nästan alltid. Enligt **Yesh Dins statistik från 2023** ledde endast **0,7 procent** av hundratals palestinska klagomål mellan 2019 och 2023 till åtal. Mer än **80 procent** stängdes utan att ens en utredning öppnades.

Palestinska offer kan inte lämna in straffrättsliga klagomål direkt; de måste förlita sig på israeliska icke-statliga organisationer för att lämna in framställningar å deras vägnar. Resebegränsningar, språkbarriärer och bristen på transparens i det militära systemet gör deltagande nästintill omöjligt. Även civila mål blockeras: ändringar i Israels **lag om civila skador (2012)** fritar staten från ansvar för skador som uppstår i "stridszoner".

Denna struktur av straffrihet innebär att samma institution som anklagas för missförhållanden beslutar om den ska utreda sig själv. I Mohammed Bhars fall – som i de flesta andra – öppnades ingen utredning, inga soldater förhöordes, och inget ansvar eftersträvades.

5. Implikationer under internationell rätt

Enligt **internationell humanitär rätt (IHL)**, **internationell människorättslagstiftning (IHRL)** och **Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (ICC)** kan mordet på Mohammed Bhar betraktas som **ett krigsbrott och en allvarlig överträdelse av Genèvekonventionerna**.

a. Genèvekonventionerna

- **Artiklarna 27 och 32 i den fjärde Genèvekonventionen** garanterar skydd för civila mot våld, hot och förnedrande behandling.
- **Gemensam artikel 3** förbjuder "våld mot liv och person, särskilt mord av alla slag, stympning, grym behandling och tortyr".
- **Artikel 16** ålägger parterna att ta hand om skadade och sjuka. Att lämna en funktionsnedsatt civil att dö av obehandlade sår **bryter mot dessa plikter** och kvalificerar sig som **"avsiktligt dödande"** – en allvarlig överträdelse enligt **artikel 147**.

b. Romstadgan (ICC) Artiklarna 8(2)(a)(ii) och (iii) definierar **avsiktligt dödande** och **omänsklig behandling** som krigsbrott; artikel 8(2)(b)(xxi) förbjuder **kränkningar av personlig värdighet**. Om det bevisas vara avsiktligt uppfyller handlingen att släppa en hund på en icke-stridande och neka hjälp dessa element. Upprepade mönster av sådana handlingar kan nå tröskeln för **brott mot mänskligheten** enligt artiklarna 7(1)(f) och 7(1)(h).

c. Mänskliga rättighetsfördrag Israels förpliktelser enligt **den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR)**, **konventionen mot tortyr (CAT)** och **konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD)** förbjuder tortyr, godtyckligt dödande och diskriminering. Mohammeds funktionsnedsättningar ger fallet särskild vikt enligt artikel 10 i CRPD (rätten till liv) och artikel 15 (frihet från tortyr).

d. Kommando- och statsansvar Enligt sedvanlig internationell rätt och **artikel 28 i Romstadgan** kan befälhavare hållas straffrättsligt ansvariga om de visste eller borde ha vetat om övergrepp och inte förhindrade eller bestraffade dem. Israel, som stat, bär ansvar för felaktiga handlingar och för sin underlåtenhet att utreda.

Tillsammans lämnar dessa ramverk liten tvekan om att **Mohammed Bhars död är ett olagligt dödande** enligt internationell rätt.

Internationell reaktion

Nyheten om Mohammed Bhars död spred sig genom humanitära kretsar och kretsar för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

- **Down Syndrome International** utfärdade ett uttalande där de uttryckte "djup chock och sorg" och kallade händelsen "en fruktansvärd kränkning av mänsklig värdighet och rätten till liv för en person med funktionsnedsättning".
- **Islamic Relief Worldwide** fördömde mordet som "hjärtekrossande" och uppmanade till en **oberoende internationell utredning**.

- **FN:s särskilda rapportör om rättigheter för personer med funktionsnedsättning** hänvisade till fallet som ett exempel på den akuta sårbarheten för personer med funktionsnedsättning i konfliktzoner.
- Undersökningar från **The Guardian**, **Le Monde** och **Haaretz** kopplade hans död till en bredare undersökning av IDF:s användning av attackhundar i civila områden.

Men bortom fördömanden har **ingen stat eller internationell organisation eftersträvat ansvar**. Frånvaron av rättvisa förstärker känslan av att palestinska liv – särskilt de mest sårbaras – förblir oskyddade av den internationella ordning som säger sig försvara dem.

Ekon av de mörkaste kapitlen

För att förstå den fulla moraliska vikten av Mohammed Bhars död måste man se bortom Gaza, in i **historiens mörka spegel**.

Mordet på en funktionsnedsatt man som lämnades att dö framkallar **mänsklighetens mörkaste berättelser**: de eugeniska ideologier som en gång ansåg sådana liv ovärdiga, Nazitysklands *Aktion T4*-program som utrotade funktionsnedsatta, och den koloniala och institutionella grymhet som utplånade de annorlunda.

När en soldat kan beordra en hund att slita sönder en man som inte ens kan tala, återupplivar det samma gamla logik om dehumanisering – att vissa liv betyder mindre. Historien varnade oss för vad som följer när samhället accepterar denna tro.

En kränkning av det heliga: Judisk moralisk lag och livets värde

Tragedin med Mohammed Bhar sårar också **judendomens moraliska hjärta**, vars läror om livets helighet är bland de äldsta och mest kompromisslösa i mänsklighetens historia. Två grundläggande principer – *Pikuach Nefesh* och *B'tselem Elohim* – gör omständigheterna kring hans död inte bara till en humanitär skandal, utan en **djup vanhelgelse av judisk etisk lag**.

Pikuach Nefesh – Plikten att rädda liv

I judisk lag hävdar *Pikuach Nefesh* att **att rädda ett enda liv har företräde framför nästan alla andra bud**. Talmud lär: *”Den som räddar ett liv, är som om han räddat hela världen.”* Även på sabbaten, då nästan allt arbete är förbjudet, måste en person bryta lagen för att rädda någon i fara. Att ignorera en skadad person – vilken person som helst – är att bryta mot denna heliga plikt.

Soldaterna som lämnade Mohammed blödande bröt inte bara mot internationella normer utan också detta centrala bud i deras egen religiösa tradition. Enligt *Pikuach Nefesh* var de skyldiga att ge honom hjälp, att bevara hans liv framför allt annat. Att överge honom var inte bara en våldshandling – det var, i judiskt moraliskt språk, en **chilul Hashem**, en vanhelgelse av Guds namn.

B'tselem Elohim – I Guds avbild

Från början av Första Moseboken kommer deklarationen: *“Och Gud skapade människan till sin avbild.”* Denna idé – *B'tselem Elohim* – är grunden för judisk etik och, genom den, modern människorättslagstiftning. Den bekräftar att **varje människa, oavsett nationalitet, tro eller funktionsnedsättning, bär en gudomlig värdighet.**

Att släppa en hund på en man som inte kunde försvara sig var att förneka denna avbild, att agera som om den gudomliga gnistan bara fanns inom ett folk och inte ett annat. Sådant tänkande är precis vad profeterna fördömde. Jesajas rop – *“Sluta göra ont; lär dig att göra gott; sök rättvisa, hjälp de förtryckta”* – kräver erkännande av det gudomliga i varje liv.

Handlingen som dödade Mohammed Bhar bröt därför inte bara mot humanitär rätt, utan också **judendomens djupaste moraliska bud.** Den förrådde tron som insisterar på att livets bevarande överskrider gränser och att grymhet mot någon människa är en förolämpning mot Skaparen.

Den moraliska räkenskapen

För ett folk vars egen historia bär minnet av förföljelse kunde det moraliska imperativet inte vara tydligare. Judendomens storhet ligger inte i makt utan i medkänsla; dess helighet mäts inte i erövring utan i barmhärtighet. Att åberopa säkerhet som rättfärdigande för grymhet är att byta ut Torans etik mot faraos logik.

Att hedra *Pikuach Nefesh* och *B'tselem Elohim* idag är att bekräfta att Mohammed Bhars liv – även om han var palestinsk, funktionsnedsatt och fattig – var heligt. Det är att erkänna att hans död inte bara var en mänsklig tragedi utan ett andligt misslyckande, ett förräderi mot den gudomliga gnistan i oss alla.

Epilog: Att bära vittnesbörd

Att minnas Mohammed Bhar är att vägra den tysta utplåning som ofta följer grymheter. Han var inte en stridande, inte ett hot, inte ens kapabel att förstå de kommandon som ropades mot honom. Han var en ung man med Downs syndrom och autism, fångad i en lägenhet medan soldater och deras hund förvandlade hans hem till en plats för skräck. Han var en person vars liv borde ha skyddats, vars sårbarheter borde ha framkallat medkänsla, inte våld.

Hans mord tar bort varje förevändning för rättfärdigande och blottar den råa sanningen: att grymhet börjar där empati slutar, och att lagens värde mäts av huruvida den försvarar de maktlösa. Hans historia kräver mer än medlidande. Den kräver att vi ser rakt på det system som möjliggjorde det: ett ockupationsregime som normaliserar grymhet, en internationell ordning som ursäktar det, och en kollektiv moralisk utmattning som tillåter tragedin att upprepa sig.

Vad som återstår är plikten att minnas – inte som en sentimental gest, utan som ett krav på moralisk klarhet. Hans död tillhör historiens register, inte som en anomali, utan som en

varning. Ett samhälle som kan se på en blödande, funktionsnedsatt mans kropp och inte känna något har tagit det första steget på den väg som tidigare civilisationer följde mot förfall.

Att minnas honom är att nämna hans namn i trots mot denna likgiltighet. **Mohammed Bhar**. En son. Ett liv som betydde något. Ett sår i världens samvete.

Referenser

Primära berättelser och nyhetsbevakning

1. **"Mordet på Mohammed Bhar."** *Wikipedia*, senast uppdaterad 2025.
2. **Le Monde** (juli 2024). "I Gaza, lidandet för en ung man med Downs syndrom dödad av en hund från den israeliska armén."
3. **Haaretz** (juli 2024). "Man från Gaza med Downs syndrom dödad av IDF:s attackhund."
4. **The Guardian / ARIJ** (juni 2025). "Krigets vapen: Israels användning av attackhundar."
5. **ReliefWeb / Islamic Relief Worldwide** (juli 2024). "Islamic Relief krossad av mordet på Mohammed Bhar och uppmanar till utredning."
6. **Down Syndrome International** (juli 2024). "Uttalande om Mohammed Bhars död i Gaza."

Dokumentation om mänskliga rättigheter och juridik

7. **B'Tselem – Det israeliska informationscentret för mänskliga rättigheter i de ockuperade områdena** (2015). *När hundarna biter: Användningen av hundar för militära ändamål i de ockuperade områdena*.
8. **HaMoked – Centrum för försvaret av individen** (2019). *Misshandel i fångenskap: Vittnesmål från fängelserna Ofer och Megiddo*.
9. **Breaking the Silence** (2014–2023). *Vittnesmål från före detta IDF-soldater om användningen av hundar och behandlingen av fångar*.
10. **Yesh Din – Frivilliga för mänskliga rättigheter** (2023). *Datablad: Rättstillämpning mot IDF-soldater på Västbanken 2019–2023*.
11. **Human Rights Watch** (2021). *En tröskel överskriden: Israeliska myndigheter och brotten apartheid och förföljelse*.
12. **FN:s kommitté mot tortyr** (CAT/C/ISR/CO/5) (2016 och 2022). *Avslutande observationer om Israels femte och sjätte periodiska rapporter*.
13. **Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR)** (2024). *Rapport från den särskilda rapportören om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*.

Internationell rätt och fördrag

14. **Genèvekonventionerna (1949)** och **tilläggsprotokoll I och II (1977)**.
15. **Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen** (1998).
16. **Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR)** (1966).

17. **Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CAT)** (1984).
18. **Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD)** (2006).
19. **Internationella rättskommissionen** (2001). *Artiklar om staters ansvar för internationellt felaktiga handlingar.*

Judiska etiska och teologiska källor

20. **Hebreiska Bibeln / Tanakh.** *Första Moseboken 1:26–27* – människan skapad *b'tselem Elohim* (till Guds avbild).
21. **Talmud Bavli, Sanhedrin 37a.** "Den som förstör ett enda liv, är som om han förstörde en hel värld; den som räddar ett enda liv, är som om han räddade en hel värld."
22. **Talmud Bavli, Yoma 85b.** Principen om *Pikuach Nefesh* – att rädda ett liv har företräde framför nästan alla bud, även på sabbaten.
23. **Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 2:1 (Maimonides).** "Fara för liv går före sabbaten."
24. **Rabbin Jonathan Sacks** (2011). *Skillnadens värdighet: Hur man undviker civilisationernas kollision.* London: Continuum.
25. **Rabbin Abraham Joshua Heschel** (1965). *Profeterna.* New York: Harper & Row – om rättvisa och den gudomliga avbilden.

Sekundära analyser och kontext

26. **Physicians for Human Rights – Israel** (2020). *Mellan raderna: Medicinsk försummelse och hinder i konfliktzoner.*
27. **Amnesty International** (2023). *Israel/OPT: Mönster av straffrihet för mord i krigszoner.*
28. **Internationella brottmålsdomstolens åklagarkontor** (2021). *Situationen i staten Palestina: Preliminär undersökningsrapport.*